

Quaestio medica eaque therapeutica, / proposita ab illustrissimo viro D. D. Jacobo Chastelain, ... ; sub hac verborum serie, ; an apoplexia emetica. ; Quam deo savente & auspice deiparâ, propugnabit in augustissimo Monspeliensis Apollinis Fano die Julii, ab horâ octavâ ad meridianam anni 1715. Antonius Josephus Salmon, ... ; pro primâ Apollinari Laureâ consequenda.

Contributors

Chastelain, Jacob, active 1715.
Salmon, Antoine Joseph, active 1714.
Ecole de médecine de Montpellier.

Publication/Creation

Monspelii : Apud Honoratum Pech, Regis, universitatis, collegii & urbis, typographum, 1715.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/g6kzyt6t>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

QUÆSTIO MEDICA ¹³

EAQUE THERAPEUTICA,

PROPOSITA

AB ILLUSTRISSIMO VIRO D. D.

JACOBO CHASTELAIN,

Regis Confiliario & Medico, nec - non in
almâ Monspeliensium Medicorum Academiâ
Professore Regio dignissimo,

SUB HAC VERBORUM SERIE,

An Apoplexia Emetica.

Quam Deo favente & auspice Deiparâ, propug-
nabit in augustissimo Monspeliensis Fano die
Julii, ab horâ octavâ ad meridianam
anni 1715. ANTONIUS JOSEPHUS SALMON
Atrebas, Artium Liberalium Magister, & jam
dudum Medicinæ studiosus.

Pro primâ Apollinari laureâ consequenda.

MONSPELII,

Apud HONORATUM PECH, Regis, Universitatis,
Collegii & Urbis Typographum. 1715.

QUÆSTIO MEDICA

EAQUE

THERAPEUTICA,

An Apoplexiæ Emetica.

APOPLEXIA *Apo* *ton* *Apoplettein*, id est percutere ; quod ea correpti, non rarò absque prodromis, seu fulmine percussi, subitò concidunt. Idem morbus sideratio nuncupatur, quoniam qui eo affliguntur, quasi de Cœlo tacti, vel maligno sidere afflati derepentè corruunt, affectus quoque attonitus dici consuevit, quia eo ingruente veluti igne cælesti consternuntur ægri. Nomen Aphonia, sicut & alia quibus insignitur communia non propria sunt.

Stupenda & lethalis hæc affectio, habitâ ratione symptomatum, optimè describitur præ-

ternaturalis sensus omnis, & motus voluntarii privatio cum partium iis functionibus intervenientium laxitate, remanentibus respiratione, pulsu & deglutitione quæ difficulter peraguntur.

Pro majori vel minori respirandi læsione, quatuor Apoplexiæ differentiæ proponuntur ab Authoribus; ast perperam, ut mox patebit.

In primâ non solum sensus & motus; verum etiam respiratio, saltem ad sensum deficit; in quo casu pulsum pariter deficere necessum est, & Apoplexiam cum Asphuxiâ confundi vel complicari. In secundâ, respiratio admodum difficilis & laboriosa cum stertore deprehenditur. In tertiâ, liberior est, sed inæqualis, inordinata & intermittens. In postremâ, difficulter perficitur, quadantenus tamen servat ordinem.

Apoplexia ratione magnitudinis, distribuitur in fortissimam, fortem, & debilem. Ratione causarum, in habitualement & accidentalem. Ratione partis primario affectæ, in idiopathicam & sympathicam.

Secunda species primæ divisionis censeatur fortissima; tertia fortis, quarta debilis. Habitualis vocatur quæ sæpe recurrit, sive cerebri, sive aliarum partium vitio. Accidentalis est illa quæ absque prævia cerebri, aliarumve partium notabili dispositione, abusu rerum non-naturalium invadit. Idiopathica quæ pendet à proprio cerebri vitio, putà scirrho, aliove

tumore. Sympathica quæ fit dependenter ab aliarum partium affectibus, qualis contingit interrupto humorum à cerebro remeatu, quacumque de causa extra ipsum posita, ut in prægnantibus, puerperis, menstruorum & hæmorrhoidum suppressionibus, atque viscerum obstructionibus. In quorum pluribus, non solum major sanguinis quantitas ad superiora determinatur, verum etiam aliqua materiæ peccantis portio, cum illo qui partes affectas aluit, ad cerebrum proripitur.

Quandoquidem eorum omnium quæ in nostra definitione comprehenduntur, unica assignari nequeat causa proxima, singulorum sigillatim examinanda venit. Experientia docet & ratio suadet sensus externos aboleri, & motum voluntarium sufflaminari; quoties fibræ musculares spiritibus animalibus non irradiantur aut cruore non irrorantur; posteriorem causam hic accusare non est æquum, quippe celebratâ venæ vel arteriæ sectione, liquor vitalis affatim emanat, ni hujus crassities id vetet; ergo priorem insimulare fas est: spiritus autem non irradiant laudatas fibras ex eo quod per tubulos nerveos, posito aliquo obice, in ovales earum cellulas influere non possunt, quamvis fontibus suis suppetant, vel propterea quia his ipsis non suppeditentur; primum repugnat, vigerent enim sensationes internæ, secundò igitur insistendum.

Nunc perpendamus quomodo fontibus suis defint spiritus. Extemplo sollicitæ menti varia occurrunt, inprimis eorum in sanguinis sinu penuria aut implicatio, angustia glandularum substantiæ corticalis cerebri; per quarum meatus secernuntur, aut vasculorum secretoriorum per quæ ad emporium transferantur, aliaque ut angustia arteriarum, quibus ad acinos glandulosos deferuntur; commemoratæ penuria & implicatio cum operationibus quæ supersunt consistere nequeunt. Hinc liquet defectum spirituosissimi laticis in propriis fontibus refundendum esse in angustiam quam nos jure compressioni, obstructioni vel relaxationi tribuimus. Comprimuntur prædictæ glandulæ & vascula excretoria sanguine qui in vasis impensius rarefcit, è suis claustris effunditur, intra suos alveos moram trahit & aggeritur, sero quod tum è suo contextu exprimit, tumoribus & materia purulenta ac saniosa quæ ex his suppuratis erumpit, duro corpore quod cranium deprimit. Nimiam sanguinis rarefcientiam ab atomis hæterogeneis ipsi permixtis, ipsius effusionem ab ejusdem mole & fermentationis nisu, mora & aggestu, expressionem seri ex propinquiori aliarum partium humoralium ad se invicem accessu deducimus. Quo pacto tumores comprimunt, pus & sanies è tumoribus erumpant, duraque corpora cranium deprimant, lippis & tonsoribus plus satis innotescit. Atomis hæte-

rogeneæ vel in sanguinis sinu progignuntur, vel ipsi aliunde ut à primis viis aut ab aëre suggeruntur, moles à copiâ chili, fermentationis nisus à moleculis magnitudine, figura, pororum ordine atque amplitudine discrepantibus, mora & aggestus à crassitie sanguinis nativa vel adventitia, vel cerebri atonia, propior partium humoralium accessus à quiete ipsarum respectiva quam ex dictis inferre est, proficiscuntur.

Obstruuntur acini glandulosi nec-non vascula inde prodeuntia materiebus lymphaticis, aliisque unâ cum spiritibus in ipsorum cavitates introductis, inibi præ suâ crassitie ac viscositate hærentibus, licet nulli inficiamur exteriores cerebri substantiæ glandulas, vasaque ab ipsis protracta, opilationibus obnoxia esse. Neutiquam tamen animum adducere possumus ad credendum Apoplexiam quæ ex insidiis seu absque sensuum stupore, capitis dolore, gravamine, caro, comate somnolento, aliisque symptomatis aut morbis ingruit, obstructionibus natales unquam debere. Nihilominus per transennam astringimus Apoplexiam antecedentibus quæ jam jam retulimus, repentino invadere posse. Sicut ultima unitas aliis adjecta numerum; sic certi gradus supervenientes aliis Apoplexiam specificant. Manifestè sibi contradunt, qui relaxationem glandularum toties decantatarum suæ obstructioni occasionem præ-

bere afferunt ; & interium asseverant istis nimium relaxatis, nè vel spiritus ad commune suum receptaculum confluere posse.

Relaxantur glandulæ & vasa excretoria seroso laticè, qui spiritibus admistus illorum compagem adoritur, aut qui à sanguine stagnante in hanc depluit, atque imbibitur. Perraro concretiones frigidæ quæ tumores constituunt, per se Apoplexiam pariunt, ansam ipsius genesi, ut plurimum præbent, concurrente sanguinis effervescencia, spissitudine aut quantitate. Debilitas vasorum sanguiferorum ad inflammationem sistrophicam, quæ fit illorum rixi atque fovetur, confert. Sanguis viscidior & crassior ingrumescit, & sibi viam præcludit, inæqualiter tumultuans propter inæqualem misturam, extricationem, & exaltationem Corpusculorum hæterogeneorum vasa capillaria antèrius constringit, & circulum suum retardat.

Obiter annotandum, quod interrupto sanguinis comineatu per dextrum aut sinistram cerebri latus, glandulæ & vasa excretoria in opposito pressione communicata, aut humoribus illic uberius appellentibus coarctentur, cæterum glandulis & vasis excretoriis patentibus ipsum emporium tantam compressionem quandoque pati, quanta requiritur ad Apoplexiam producendam. Demum Paralysim, quæ illa soluta se manifestat non fieri semper per metastasim humorum à cerebro sed aliquando per
materies

materies quæ nervos ante infestabant. Angustantur arteriæ deferentes spiritus ad acinos glandulosos, grumis sanguinis illorum cavitatibus impactis vel aliquo tumore iis incumbente; à causis consimilibus interruptitur humorum à cerebro regressus, non est quod explicem qui parotides Apoplexiam inducere valeant.

Nemini mirum fit, respirationem & deglutitionem, abolitis sensu & motu voluntario, remanere. Spiritus functionibus illis destinati derivantur à cerebello, quod propter compactiorem substantiæ modum, plures profundiores piæ matris circumvolutiones, causis morbificis magis resistit, quam cerebrum. Respiratio difficilius perficitur; quod compressione à cerebro inducta cerebellum mali fiat particeps, vel fiderationis causæ potentius in hoc ipsum agant. Respiratio fit inæqualis propter inæqualem sanguinis circuitum per tortuosos pulmonum tubos, & inæqualem spirituum respirationis musculis dicatorum distributionem, quæ proveniunt ab inæquali cruoris crassitie atque fermentatione, intermittit easdem ob causas. Superest motus cordis propter quod præsto sint spiritus ad tonum ipsi tribuendum, fluidum ipsius motivum ad ipsius sistolem, nec - non virtus elastica ad ejusdem diastolem exercendas, variis tamen modis læditur pulsus, prout facilius vel difficilius nunc & tunc liquor vitalis pulmones peragrat.

Stetor provenit à sero vel lymphæ quæ per glandulas trachææ, bronchiorum aut vesicularum pulmonarium copiosius sequestratur & cum aëre inter respirandum, uvulæ aliisve partibus relaxatis illiditur. Relaxantur illæ partes spirituum inopia & sero aut lymphæ quæ à sanguine segnius circulante exprimitur. Mucus è naribus & saliva ex ore, relaxatis eorum glandulis copiosius effluunt, pari ritu urina & fæces absque voluntatis actu excernuntur.

Qui collum habent breve & obesum, aliis procliviores sunt in Apoplexiam, nam sanguis habita ratione molis, velocius ad cerebrum breviori via defertur, & lentius ab illo præ cervicis carnositate, & majori cutis cervicem ambientis tensione regreditur.

Præmissis causa immediata & remotioribus affectus hujus attoniti, tandem ad causas remotissimas progrediendum; & ad harum classem reducantur res omnes non naturales, præsertim illæ quæ massæ sanguinæ fermentationem, coagulationem, & deliquium promonent; qualia sunt ira, gaudium, exercitia vehementiora, potus liquorum ardentium, aromatum abusus, mætus & tristitia, somnus diutius protractus, vita sedentaria, alimenta viscosa, frigida, acida, dispepta & euchima, majori quam par est quantitate aggesta, acribus referta aliaque bene multa quorum enumeratio & modi agendi explicatio thesım in

immensum protraheret, quamobrem ab his consulto supersedemus.

DIAGNOSIS.

A Poplexia præternaturali sensus omnis voluntarii privatione cum Epilepsia & Catalepsi perfectis, atque Asphuxia, partium laxitate cum caro, comate somnolento, Lethargo, omnibusque syncopes speciebus convenit. Omnium functionum animalium privatione discrepat ab Epilepsia & Catoche levioribus, prædictarum functionum privatione differt à caro, nec non aliis affectibus soporosis. An à rarecente sanguine ortum habeat, ex temperamento, prægressis faciei rubore, totius corporis calore, fortiori pulsu, validiori & celetiori respiratione, suppressis hæmorrhoidibus aliisque evacuationibus. An à crasso, ex pallido & cadaveroso vultus colore, extremorum frigore, pulsus & respirationis languore: An autem à sanguinis dissolutione, ex præcedentibus, alimentorum acriorum abusu, & absentia signorum quæ alias causas redarguunt, discernere est.

PROGNOSIS.

Hic affectus acutissimus, tempestiva Medici prudentis indiget opera, quo difficilior est respiratio, magis à naturali norma desciscit,

& actiones vitales labefactantur, eò majus vitæ periculum imminet, ex divini senis Aphor. 42. sect. 2. Apoplexiam fortem tollere impossibile, levem non facile. Quæ fit à simplici sanguinis rarefcentia, stagnatione, aut cerebri violenta succutione, quam quæ cranii vel vasorum sanguiferorum ruptione progignitur, facilius curationem admittit. Si à concretionibus scirrhis, obstructionibus, aliisve causis pertinacibus proximè oriatur; conclamatum est de ægro, senibus & debilioribus quam juvenibus & robustis funestior est. Sæpissimè in Paralysim universalem vel particularem degenerat, aut utramque post se relinquit. Et dein hebescentibus & resolutis partibus recurrit & natura morbo succumbit, extremorum frigiditas & Asphuxia mortem in procinctu esse significat.

CURATIO.

TEmpore paroxismi, si opus fuerit diætæ tenuis instituatur, quæ humorum crassi competat & vitæ summopere periclitantis stamina protrahat. In Apoplexia tum sanguinea, tum pituitosa, ut loquuntur, auspicandum à venæ sectione pro viribus, ætate, sexu, necessitate ac temperamento celebranda. Quidquid in suis oraculis confidenter pronuntiet celsus. In prima specie depletis vasis liberius

circumducitur sanguis, ictuque debiliori vasorum parietes impetit, multum sui motus flaccidis partibus impertit. Si quæ ejus portio per rixim è suis alveolis effluerit, non ita difficile resorbetur, ac si isti non fuissent evacuat; accidit quod pertusa sufficienter venâ, si quæ sint repagula, facilius submoveantur & remedia mochlica, quæ sola in atonia ventriculi, & intestinorum conducunt, tutius & facilius exhibentur. Temperantia in sanguinis orgasmo, sicco pede non sunt prætermittenda. In secunda specie vitæ thesaurus parcus hauriendus. Nec venæ sectionem dehortatur diathæsis sanguinis, quam vulgò pituitosam nuncupant. Quippe experientia docet ætate provec-
tos, qui pituitosi audiunt à Peripneumonia, Pleuritide, aliisque inflammationibus liberari sanguinis missione, ac postea ad congruam valetudinem restitui, Phlebotomia sanguinis circuitui, ventilationi, spirituum genesi & exaltationi, nec-non materierum peccantium expurgationi favet. Obstructiones reserat, tumores aufert aut imminuit, & serum intimius cum cruore commiscet. Si quid tamen istam prohibeat, ejus vices in quantum fieri potest, Cucurbitulis scarificatis, Hirudinibus, aliisque auxiliis supplenda. Hic locum sibi vendicant resolventia, incidentia, attenuantia, corroborantia, stomachica, atque absorbentia, sudorifica, & diuretica salutaria sunt. Frictiones

digitorum distorsiones , corporis punctiones ,
 eandentes farragines , cephalica interius assump-
 ta & exterius applicita , sternutamenta , apo-
 phlegmatismi , vesicantia , pilorum evulsiones ,
 suffitus foetidi , aliaque id genus commen-
 dantur : Spiritus fuliginis , Salis tartari , &
 Ammoniaci , Cranii & Sanguinis humani , &
 Elixir proprietatis & vitæ. Balsama varia , præ-
 cæteris Apoplecticum , Liliū paracelsi , Aquæ
 ex Aromatis distillatæ , Salia alkalina volatilia ,
 qualia sunt Viperarum , & Urinæ , Guttæ An-
 glicanæ , quibus palmam præripiunt Monspeli-
 enses à Supremæ Monspeliensis Curia Principi-
 pe , numquam satis laudando inventæ , & sum-
 mo charitatis in fratres ardore elaboratæ. Si
 sanguinis excandescencia malum invehat , ab
 iis quæ tumultum foveant , & adaugent , reli-
 giosè abstinendum. Præmissis præmittendis ,
 Clisteres acres in toto morbi decursu sunt in-
 jiciendi , Cathartica vehementiora apprimè con-
 veniunt , Purgatio levioribus continuanda.
 Fractio vel depresso cranio ad Terebram alia-
 que Chirurgorum auxilia confugiendum. Extra
 Paroxysmum aër temperatus est eligendus , qui
 ad calorem vergit , frigidiori præferendus est ,
 nebulosus & palustris nocet , amicorum col-
 loquiis recreandi sunt ægri , exercitia modica
 prosunt , victus ratio sit mediocriter tenuis.
 Multis exceptis eadem exhibenda remedia quæ
 in paroxysmis resolutionibus quæ solutæ Apo-

plexiæ supersunt aut superveniunt, remediis appropriatis succurrendum, sed cum Emetica saburram pravorum humorum in stomacho nidulantium quæ morbum fovet, citò & tutò eliminant, totum corpus, quam latè patet, succutiant, spiritus suscitent, humorum circuitum promoveant, aliaque mira præstent, & somnum excutiant. Jure concludo

Apoplexie Emetica.

DISPUTATURI.

PROFESSORES REGII,

R. D. Franciscus Chicoyneau, *Cancellarius.*
R. D. Joannes Bezac, *Decanus.*
R. D. Petrus Chirac,
R. D. Antonius Deidier,
R. D. Petrus Rideux,
R. D. Antonius Magnol,

DOCTORES AGGREGATI.

R. D. Joannes Henricus Haguenot,
R. D. Henricus Haguenot, *Patris Coadjut.*

DOCTORES ORDINARII.

M. Eustachius Marcot,
M. Jacobus Lazarme,
M. Antonius Fizes,
M. Franciscus Germanus Prevost,
M. Antonius Franciscus de la Mezangere,
M. Claudius Ludovicus Perrand,
M. Thomas Martin,
M. Guillelmus Rey,
M. Alnardus Bayo,
M. Joannes Pitot.